

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy órá helyben	1 „

Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadjunk el.

Egyes száma ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haase Wien
Stein et Vogler Wallfischgasse Nr. 10.

Nyitlertéri csikkek

garmond sora után 25 kr. füstendő

Szerkesztői szállás:

Belkírály-utca szeglet trencsin-vár 7. szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes czikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

A „KELET”
politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy órá	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kiküldése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadjunk el.

Az előfizetési pénzek, legczélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala

Kolozsvárt, decz. 9. 1874.

— Olvasóink emlékezni fognak, hogy a szász universitás mostani ülészekának kezdetén szebeni lapársaink azon elmélkedtek, hogy micsoda kolofoniumos villámlást kell e kis országgyűlésnek rendeznie a végett, hogy a magyar kormányt „gard”-ban tartsák s egyszers mind ébren tartsák a „Mutter-land” figyelmét is ez iránt az agyongyórtott testvér-törzs iránt.

A két lap a szerepet úgy osztá ki egymás között, hogy az egyik a phirgai sípkát tűzre föl, mindjárt az ülésszak megnyitására ajánlgató a — scandalumot: óvást, tüntetést, fellebbezést, a miniszter vád alá helyezését; a másik pedig egész naivitással azt magyaráz-gató, hogy még is csak jobb lesz előbb a munkát elvégezni s csak aztán igtatni jegyzőkönyvre a tiltakozást — pro continuitate juris.

„KELET” TÁRCZÁJA.

Keleti testvéreinkről.

VI.

(A moldvai magyarok.)

A csángók pusztitói.

(Folytatás.)

Nem kevésbé jellemző az is, hogy Jászvásár vagyos és előkelő osztálya, az iparosok, s a város számbavehető értelmisége 1645-ben még egészen magyar volt, a fejedelem udvari előkelő tisztei közt is voltak magyarok, s Bandin püspöktől magyar papot követelték, s lefektették az olasz papok viseletét az új főpásztor előtt. Ezek az olasz páterek akkor is csak oly basák voltak, mint ma. „Miattuk — ugymond — Jászvásárbán magyar pap meg nem maradhat, mert dolyfösségük előldözi mindeniket. Ezek az olasz páterek nem tanítanak, sőt a tanulni akarókat akadályozzák; az egyházi megyét törvénytelenül foglalták el; szüntelen civakodnak és pörlekednek. Egy-két évig itt tartózkodnak, s ismét elmennek, s botránkoztatnak, nem hogy épülésünkre lennének.” Követelték a missionáriusok elmozdítását, kik Jászvásárbán a magyar pap lakházát bitorták, s világfiak módjára élték világukat, prédikációkat nem tartottak, gyóntattak „akár olaszul akár magyarul, bár egy szót sem értettek magyarul.” Bárki s bárhonnan jöjjön — upymond — a mi nyelvünkbeli pap, sem a magyar paplakba, sem a templomba be nem eresztetik. A missionáriusok dolyfőről aligha tudnak Romában. A plébániánkba igazságtalanul ültet be, erőszakosan foglalták el, magyar papjainkat kiűzték.” A paplakot ugyanis magyar szerzeteseknek ajándékozta a város magyarsága, de ez olasz papok maguknak foglalták el, a nép pedig visszakövetelte tőlük, hogy „idővel — ugymond — ha az isten könyörülve egy magyar papot küldene, az lakhasson ott.” A nép miután az olasz papok nem engedték,

Az universitas aztán jobbnak tartá a szeledebb formulát fogadni el, mivel talán maga is belátta, hogy Löher ur még sem elég erős a szász „nemzet” „rabigájának” szétűrésére (— de strigis...), vagy talán, mivel lehült már kissé harcziás vére s látva, hogy a magyar országgyűlés még sem épen egészen hajlandó a fiók országgyűlés előtt deprecálni, jobbnak tartá szelidebb hírokat pengetni, hogy annakidején minden nagyobb feltűnés nélkül lehessen ismét kanyarodni egyet s a mit ijesztgetéssel elérni nem lehetett, talán majd szelidséggel lehessen kiérdemelni.

S ez utóbbi felleves csakugyan valóbszínűnek is látszik, legalább a hang, mely mai tudósításunk szerint, az universitas legutóbbi ülésén előmlött, inkább enged az utóbbira következtetnünk.

Lám, azok, kik a multkor még egész ostentatioval adták ki a szász „nemzet” pronunciamenitóját s rémkialításokkal töltik vala be a jograbló barbar magyarságról a levegőt, kik a magyar belügyminisztert nemcsak a külföld közvéleményének szégyen-padjára, hanem a magyar törvényhozás vádlottak-padjára szerették volna ültetni, most már hajlandók a val is megelégedni, hogy egy három tagu bizottság, egy „gondolkodó bizottság” küldésék ki, a mely a fölött töprenkedjék: miként lehétne a területi felosztás ügyében a szász universitas törvényadta jogát (?) biztosítani — s miután az ispán ez indítvány tárgyalását nem tartja megengedhetőnek: még csak azt a fáradságot sem veszik maguknak, hogy egy új óvást formulázzanak, hanem megelégszenek a multkorra való hivatkozással.

Ha a pravissimo felé ilyen arányban haladnak szász testvéreink, meg megerjük, hogy pár év alatt ismét elérnek a politikai eszély azon álláspontjára, melyen az 1872-iki universitás áll vala, a midőn ugyanez a testület s majdnem ugyanezen tagok koránt sem látták oly setét színben a dolgokat, hanem hajlandók voltak azt is elismerni, hogy a magyar országgyűlésnek mégis csak van egy kis joga saját területének rendezéséhez, s oly közigazgatás szervezéséhez, mely az állam hatalmi céljának biztosítására ajánlatosnak látszik.

előlázzadt, s az ez időre várva várt magyar papokat (Magyarország felső részéről jött hozzájuk Beke Pál jezsuita néhány jezsuitával) erővel akarták a paplakba s egyzersamin a templom tulajdonába behelyezni. Az olasz szent páterek azonban, midőn Beke a nép ujjongása közepette magyar beszédet tartott a templomban, fejszékel és botokkal mentek neki Bekének, s a szent kezek dühöngésének majdnem áldozatul esett egyik előkelő magyar is, ki a fejedelem kedvence volt, ha egy vitéz meg nem akadályozza a halálos csapást, és ha a fejedelem titoknok a magyar Kutvarszky György a lázongó népet békére nem inti. E nagy scandalumot megjegyzendő, hogy az oltár előtt egyházi öltönyben követték el az olasz szent atyák, kik a magyarságot még „átokkal” is fenyegetik, mire a magyarság azt felelte, hogy „a csak szállásra befogadott olasz barátok nevétségesen fenyegetik atokkal a paplak és a templom urát (a magyarságot) a maga tulajdonáért.” Ebből az olasz komédiából nagy pör keletkezett, melyet a fejedelem elé vitték, a ki a magyar jezsuitákat (azaz magyarságot) pártolás, beiktatá őket a paplakba, sőt a polgárság által iskolának ajándékozott telket is helybenhagyta. Azonban az olasz barátok szövetkeztek az oláh papokkal, és a magyar papokat azzal vádolták, hogy az oláh papság vagyonára vágnak; s távoznok kellett Molávból. Ennek az lón a következménye, hogy sokan az oláh hitre tértek át s egyzersamin előláhosodtak.

A mely községeket a magyar papok elől elzárták, szintén vagy egészen, vagy részben előláhosodtak. Igy Románvásár kétezerre menő magyarjaiból ma talán huzat találni; Németváros, Gyula s Baja 6000 magyarja is elveszett, mert kicsapongó lengyel, dalmát, bolgár papok működtek, kik magyarul nem tudtak prédikálni. Bajának egy időben magyar papja volt, neve Kecskeméti Ambrus, kinek a magyarság emlékét emelt 1618-ban. Szucsaván se találni ma már magyart. Herló mezővárost is régen magyar polgárok lakták s templommal és iskolával bírták, s a város előkelő értelmiségét ok képezték, és vagyonosságukról híresek voltak, hanem utódaikat előláhosították.

(Folyt. köv.)

És valóban nem is kerülne oly szerte len nagy fáradságukba erre az állásponttra való eljutásuk, csak egy kis elfogulatlan körültekintésre kellene magukat elszánniok.

Tekintsenek például Elsass felé, — a német birodalmi gyűlésben épen most folyt le a költségvetés megálapítása s e közben történt az a véghetetlen kiméletes eljárás, melynek következtében az elsassi képviselők kényszerítve érzék magukat a tárgyalásoktól való tartózkodásra. És aztán hasonlítsák össze saját helyzetüket ama „testvér-törzs” helyzetével, az eljárást, melyet a hüman anya ország azokkal s a barbar Magyarország a szászokkal követ — s a következtetés, melyet így alkotnak, aligha valami nagyon az ő malmukra fogná hajtani a vizet.

Vajjon remélhetjük-e, hogy a hagyományos eszély ismét visszaköltözik ama testületbe, mely tulhajtott vérmes reménykedéseiben oly térre engedte magát ragadtatni, honnan még van ugyan visszatérés, de melyen a végletekig haladva — bizony előbb lehet az önzívzet elérni, mintsem a polgári jólét biztos ki-kötőjét...

— Az erdélyrészi képviselők értekezletéből a kisebb kihágások ügyében kiküldött bizottság f. hó 6-án tartott ülésében, hosszas eszmecsere után csaknem egyhangulag elfogadtatt azon megállapodás, hogy mindazon kihágások, melyeket az 1858-ki pátnas a közigazgatáshoz tett át, de egy későbbi miniszteri rendelet onnan elvont, a bíróságok illetékességétől ujából tételesen vissza a közigazgatáshoz, addig is, míg e részben a törvényhozás véglegesen intézkedik. A kivitelre nézve a bizottság, mint a „Hon” írja, azt fogja indítványozni, hogy a kihágások, melyek megkeresése az iránt, hogy feltesszük már jun. 1-én kész-e rendeletileg ez ügyben intézkedni. Ha nem, akkor az összes erdélykerületbeli képviselők pártkülönbség nélküli aláírásával egy határozati javaslat fog tétetni ily irányban a ház elébe. — E héten más a többi bizottságok is jórészt befejezik működésüket s a második közös értekezlet még vasárnap megtartathatik.

Egy lakoma Lucullusnál.

(Folytatás)

A hangulat a gustatorium tálnak üritése arányában emelkedik; és miként egy megkezdett csatában az első győzelmes előcsatározások után a győzők kedve s harcziája következtében újabb hőstettek létesülnek: ugy a nemes conviváknál is a szerencsésen bevégzett előbód után a kedv és inger még szélesebb, nagyobb mérvű műveletekre készül s kúrtiadók közt rendkívüli tetszésnyilvánulással veszi kezdetét a tulajdonképeni lakoma.

Első fogás: fogoly-madarakkal körülrakott colchisi fáczánok; jonai császarmadarak; rhodusi kappanok, carthagai gyöngytyukok, cappadociai tyukok, szalonkák és galliai libamellek. Mint egy varázslásra hirtelen a vendégek előtt egy másik fogás áll: egy művészi összeállított fáczányuk, mely csibéivel együtt valamely láthatatlan ellenség elől szaladni látszik. Tollai felborzolva, szárnyai emelkedőben, hogy kicsinyeinek védfedelül szolgáljanak. E mestermű megpillantásánál a jelenlevők arcán a bámulat kifejezése vala észlelhető, de csak kevés ideig tart a csalódás, mert a feldaraboló gyorsan ott terem, hogy kivetkeztesse az állatot rejtett toll-diszéből. Magas élvezet végett a madár koppasztott testét gombával és fiatal borsóval rakják körül. A csibék a megkopasztás után a vendégek hahotája közepette közönséges fenyvesmadaraknak és rigók-nak tűnnek fel. Nem kisebb hatást idéznek elő a tojásaikon ülő s mintegy kotolni látszó tyukok, az alvó kakasok s viszkodó foglyok is. Egy egész majorság-udvar szalad ki egy kelkáposztával töltött kosárból; de ez mind csak csalódás, mesterkedés. A madarak a scissor kése alatt a legjobban külsőtek — pörkölték — s szalonna szeletekkel megrottaknak látszanak. A sirakusai mester nem közönséges készítményeket tálat fel; a snelleket és fogoly-madarakat bors és fokhagyma fűszerezi, a gyöngytyukokat kövér porcsin és kőménymag. Az egyikfélék válogatott levekben uszálnak, mások vékony pirult kenyérszeleteken táboroznak. A vendégek izlés-módja eltálalására semmi sincs elmulaszt-

— A Deák-kör decz. 6-iki értekezletén nagyfontosságú nyilatkozatok történtek. Az egyes fel-szólalásokra, melyek a kormány közigazgatásügyi programja tárgyában kérdést tettek, mind a miniszterelnök, mind a pénzügyminiszter felelték, kijelentvén, hogy a kormány első és legkiválóbb feladatát az adójavaslatok ügyét tekintti, az adminisztratív reformjára vonatkozó általános program előtérjesztésének pedig nem látja sem idejét sem hasznát. Miután tehát a jelen országgyűlésnek ideje sem volna a közigazgatás gyökeres reformjával foglalkozni, a kormány e tekintetben nem tesz semmi előterjesztést, hanem bevárandónak tartja az új választások után alakult parlamentet.

A szász universitás ülései.

Nagy-Szeben, decz. 7.

Mai ülésében az universitás legelőbb a kezelő hetesbizottság tagjait választá, rendes tagok: Bedeus, Roll, Balthes, Obert. Budaoker, Schreiber és Macelariu; póttagok: Wittstock, Fronius, Herbert és dr. Pacurar.

Hossabb vitát keltett dr. Theil és társai a napidíjak fizetésére vonatkozó indítványa.

Roll brassói követ ellenindítványát, hogy a követeknek járó napidíjak és utiköltségek terhé az illető törvényhatósági pénztárak hordozzák, Bedeus és Boyer pártolták; utóbbi fölfejté, hogy miként a gazdasági iskolai gondnokságnak az egyetem székhelyén lakó tagjai napidíjat nem huznak, azoképp a Nagy-Szebenben állandólag lakó egyetemi követek is nobile officiumnak tekintethetnek kiutaltságukat.

A napidíjaknak az egyetemi pénztárból leendő kifizetése mellett dr. Theil, Schiel és dr. Kraus szólaltak föl; utóbbi arra utalt, hogy a törvényhatósági pénztárak üresek; sőt Segesvárszék pénztára jóvedelme a jövő 1875 évben mindössze egyezer forintig 2000 frtnál többre rug.

A többség dr. Theil és társai indítványa mellett szavazott.

Következett az 1875 évi költségvetési előirányzat tárgyalása.

Az egyes tételeknek a jelen universitás által hozott határozatok értelmében történt kiigazítása után a nemzeti főpénztár mérlege a következő:

rendes bevétel:	132,446 frt 36 kr
rendkívüli	12,309 „ 24 „
összesen	144,755 „ 60 „

va; mindenféle szeszélyök kielégítésének szabad tér van nyitva.

A mulsum nem foly többé az ivók között. A felső karzaton, melynek harsogó kúrthangjai még most is zugnak a vendégek füleiben, jött ad egy zenekar, hogy a középső körüljárat alkalmával az ünnepeit Bachus isten kéje kezdődik. Az ügyesen gypszezzett amphorákat a borág koszoruzta isten óvatosan tartja s azok régi tartalmát a hóval hűsített ezüst columba üríti és aztán a tölsérben 2/3 rész vizzel szabályszerűleg felvegyíti. Az arany pohárral a gyöngyöző italból a pohárnok megtölti a lakmározók poharait, kik az isten tiszteletére az ibolya koszorukat lombkoszorúkkal váltják fel.

„Bene tibi, egészségedre,” — hangzik az egymás mellett ülők felkiáltása. A bor rendkívül élénkíti a hangulatot. Lucullus vendégeihez fordulva így szól:

„Cicero Capuából két gladiatort küldött ajándékba; nem tetszenék barátainak művészetüket végig nézni?” A vendégek a tetszés kifejezésével bolingatják fejüket s rögtön két félmeztelen alak áll elő. Olajjal bekent testöket számos sebhely borítja; fejüket egy nagy, minden oldalról záró ércsisak fogja körül; arcukat átláthatatlan takaró fűdi. Andabatae: vakvívóknek hívják ez iszonyu alakokat, kik életüket a véletlennak áldozzák fel. Vívnak a nélkül, hogy látnának és egy láncz által egymáshoz vannak csatolva, nehogy vivás közben egymástól elváljanak. Karjaik és lábaik kötelekkel vannak körültekerve; mindkét ökleikben rövid, tompa kardokat forgatnak a végre, hogy egymás életét kölcsönösen marcangolhassák. Egymást üldöze s vakon egymás felé szurkálva, gyakran az ellenfél álláspontját kutatólag megállva, egymást kölcsönösen csalogatva, elérve és vágás, szúrás által megsebesítve nemsokára egész testökben vérzenek, mert a bőr és hus darabokban csúng le testöken.

(Folyt. köv.)

rendes kiadás	103,404	"	87	"
rendkívüli	27,956	"	12 1/2	"
összesen	130,360	"	99 1/2	"
marad tehát 1875 végével rendelkezés alatt	14,394	frt	60 1/2	kr.
a békéirak zármérlege:				
rendes bevétel	39,091	frt	—	kr
rendkívüli	407	"	—	"
összesen	39,498	"	—	"
rendes kiadás	32,917	"	25	"
rendkívüli	3,331	"	81 1/2	"
összesen	36,249	"	6 1/2	"
marad tehát 1875. végével rendelkezés alatt	3248	frt,	93	és fél kr.

Az egyetem összes activ vagyona körülbelül 1 és fél millió forintnál többre megyen.

Nagy-Szeben decz. 8.

A mai ülés két irányban volt érdekes.

Az elnöklő comas mindjárt az ülés kezdetén jelenté, hogy az universitás szász ajku követei, szám szerint 34-en, a következő sürgősségi indítványt terjesztették be:

„Tekintetbe véve, hogy a Királyföld törvényhatósági reformja, melynél (az 1868. évi 43. t. cz. 10. §-ban foglalt rendelethez értelmében) a szász nemzeti egyetem közreműködni hivatva van és melynek megoldása előmozdítására most is, mint eddigelő mindent elkövetni tartozik, még mostanig sincsen életbe léptetve;

tekintetbe véve továbbá, hogy a királyföldi törvényhatóságok közgyűlései túlnyomó többsége a belügyminister ur részéről nyilatkozattétel végett velők közölt f. 6. augusztus havi legújabb kikerekítési tervvel szemben akként nyilatkozott, hogy e terv iránt a szász nemzeti egyetem is mint a királyföldi özmunicipium illetékes képviselő testülete meghallgatandó;

tekintetbe véve elvégre, hogy a közelebb együtt volt egyetem által megkezdett tanácskozás a királyföldre és lakóaira nézve ezen oly fölötté fontos és sürgős két tárgy fölött tudvalevőleg bevégeztenül félbe lett szakítva;

alólirottak következő sürgősségi indítványt hátkorodnak tenni:

a t. nemzeti egyetem határozza el:

hogy három tagu bizottság választandó, melynek az legyen feladata, hogy indítványt készítsen az iránt, mely uton és módon lehessen a nemzeti egyetem azon alkotmányos jogát érvényesíteni, hogy a királyföld municipalis rendezésénél és a királyreműködhessék.“

Aláírva: Bruckner Vilmos, Kästner Henrik, Bedeus József, Wittstock Henrik, Roll Gyula, Schnell Frigyes, Schiel Frigyes, Budacker Gottlieb, dr. Filkényi Tivadar, Siegler János, Balthes Frigyes, Zay Mihály, Zikeli Gusztáv, Hendel Vilmos, Schuller Frigyes, Schneider Károly, Schullerus János, Herbert Lajos, Nagelschmidt Ágoston, Kellner György, Sehafenett József, Obert Ferencz, dr. Theil Rezső, Grafius Károly, Pomarius Vilmos, Ernst Frigyes, Frorinus Ferencz, dr. Kraus Frigyes, Schreiber Ferencz, Bolesch Károly, Boyer Traugott, Hufnagel Vilmos, Schochterus Károly, Rheindt Sámuel.

Elnök K. Ki kell hogy nyilatkoztassam, hogy a belügyminister ur önmaga ismeretes rendeletében hangsúlyozott azon állásponthoz még most is ragaszkodik, mely szerint az universitás politikai kérdések tárgyalására nem illetékes; ennél fogva nem engedhetem, hogy az imént közölt sürgősségi indítvány tanácskozás vita tárgyát képezze.

Mire Bruckner Vilmos következőleg nyilatkozott.

„Mintán a méltóságos elnökség, egy miniszteri rendeletre hivatkozva, ugy nyilatkozott, hogy az általam és 33 elváram által beterjesztett indítványt, mely oda irányul, hogy egy hármass bizottság küldendő ki a végre, hogy indítványt készítsen, mely uton és módon lehessen a nemzeti egyetem azon alkotmányos jogát érvényesíteni, melynél fogva a királyföld municipalis rendezésénél és ne talán tervezett területi kikerekítésénél közreműködjék, napi rendre nem tűzheti ki, sőt a tanácskozást ezen ügy fölött egyáltalában nem engedheti: kötelességemnek tartom kijelenteni, és ugy hiszem, hogy elvtársaim is ezen nézetemet osztják, hogy a miniszteri rendelet, melyre a méltóságos elnökség hivatkozik, a szász nemzeti egyetem törvényes hatásköre jogellenes megszorítását tartalmazza, melynek az universitás nyíltan nem szegülhet ugyan ellene, de melyet mi soha sem fogunk törvényesnek és jogkötelezőnek elismerni.

(Vége köv.)

Az erdélyi arany-kerület helyzetéről.

(vége.)

Ezen szám szerint összeállított viszonyokból tehát alábbi következtetések tűnnek ki:

Az árszabály szerint félmezőltatási költségek a kohónál a magas fa árak és a mostani igen elavult félmezőltatási modor következtében igen magasak, mert átlagosan, az új árszabály szerinti Brutto

fémértékből 25%-t tesznek, s ennél még megjegyzendő, hogy a fémiszegény kohóváltmány, — mely főtmegéül szolgál a beváltásnak, sokkal magasabb a félbruttó értékének egészen 60%-ig menő költséggel alkalmazott hivatalnokok és munkások a mostani életviszonyok és műszaki képzetetésüket tekintve, más kerület hivatalnokai és munkásaihoz képest igen rozsol vannak díjazva.

Ezek következtében elkerülhetlen szükség gyanánt merült fel, az itt divó elavult kohósítási eljárás reformálása és jutányosabbá tétele.

Ezen feladat megoldásának szentelők magukat az itteni ehez hivatott műszaki hivatalnokok szakadatlan fáradsággal, kötelező szolgáltatokon kívül; és több évi munka után sikerült nagybani üzembn is egy új eljárási módot megfelelőnek találni, mely mód a mostani kohósítási költségeket teljes 30%-al kevesbiti és emellett nagyobb fém-kihozattal enged, mely új eljárás a bécsi világkiállításon az előhaladás érdemével tüntettetett ki, és saját e célra hivatott részrehajlatlan műtörök által igazolva lett.

Ezen új eljárásnak egy része a céljának megfelelő akadály nélküli üzelemben van, míg más részének létesítésére 60,000 frt kívántatik.

Ezen kerületköltség az új eljárásnak azonnal való teljes keresztültivete által más fedezetek hiányában is az itt elérhető megtakarítások folytán más 3 év alatt visszafizethető lenne, és ezáltal nemcsak az arany-kerület folyton nagyobb mérvet öltő hanyatlásának elébe gát vettetnék, hanem a termelési képességnek is növekedése lényegesen eredményeztetnék; mert igen nagymennyiségű más részben készletben lévő kohóváltmány beváltásra méltóvá tétetnék, mi a mostani magas árszabály mellett nem beváltásra méltó.

Már most is igen sok zuzda a fémtartalmu ércz lisztet a szabadba elfolyni engedi, mert annak összevése a magas olvasztási költségek mellett nem fizeti magát, a mely alkalommal egy tetemes mennyiségű arany- és ezüst visszahozatlanul veszendőbe megy; de sőt magokban a bányakban is a legvakmerőben pusztítások üzetnek, a helyett, hogy a szabályos lefejtési módok mellett maradnának, mely magát a jelen viszonyok közt nem jutalmazza. Ezen már igen nagy károkat okozó rossz körülmények lassanként megszűnnének, ha a szegényebb fémtartalmu termények is hasonlóan értékesíthetők lesznek.

Csak is akkor lesz aztán remélhető, hogy a bányatermények összevásárlói, a kikhez a nagy mérvben eladódott bányászok az uszora kamatok daczára is kötvé vannak, nem fogják a termelőket oly mérvben sújtani, mint az a jelenben történik, mert nagyon ritkán fordul elő az, hogy maga a termelő szállítja fáradságosan nyert terményeit a beváltáshoz, hanem többnyire közvetítő üzereket használ.

re nézve volna előnyös az új kohósítási eljárás teljes életbeléptetése, hanem magára a kincstárra is; mert a most elhagyott bányaművek ismét felvett üzelme által, melyeknek terményei a mostani magas kohósítási árak mellett nem fizetődnek, gyarapodna a bányaművelés, és ezáltal gyarapodnék a fém-kihozatal is, nagyobb mennyiségű adó folya be, továbbá a kincstár több fát értékesíthetne erdeiből, és végre a zalatnai kohóban készletben lévő 45,522 mázsányi 9.878 mázsa aranyezüstet tartalmazó és 231,581 forintnyi értékű kohóváltmányának a régi módoni kohósítása által előállandó vesztek is megelőzve lenne, mely vesztek igen tetemes részét teszi az új kohósítási eljárás életbeléptetéséhez szükséges összegnek.

Az értéktelenül heverő kohóváltmány évi kamatja is 8%-al számítva 18,526 forintot tesz, mely összeget a kincstár évek óta veszendőbe hágy.

A közölt adatból továbbá látható, hogy a cseréti kohó igen gazdag, a zalatnai kohó pedig igen fémiszegény kohóváltmányt vált be, mind kettő hátrányos.

E két beváltásnak egyesítése a felvett költségeket tetemesen csekélybitenő, egyszersmind a cseréti kohó igen keveset vált be arra, hogy folyton működésben tartható legyen; mindkettő egyesítése által a cseréti kohó kezelési költségei megtakaríthatók lennének; végre a cseréti kohómű oly roszakag állapotban van, hogy azt csak nagy pénzál-dozatokkal lehetne ujtani.

Továbbá tapasztalati tény az, hogy azon kohók, melyek fémeket tartalmaznak, a fém által tetemesen át vannak itatva — impregnirt — ezen cseréti kohómű készleteinek feldolgozása már azért is helyes volna, mert a nemes fém magas értéke következtében igen tetemes összeg nyeretnék belőle.

Ezen összeg t. i., mely a zalatnai kohóban heverő fémiszegény kohóváltmány régi mód szerint való feldolgozása által a fémveszték mellőzésével eléretik, az évenként való magas kamatvesztések kikérülése, a kezelési költségek megtakarítása, a cseréti kohómű beszüntetése által, és a cseréti üzemi készletek feldolgozása által, nyert nyereség, nemcsak az új kohósítási módszer életbeléptetésére igényelt 60,000 frtot teljesen fedezné, hanem még némi pénz-készletet is szolgáltatna.

Végre az új kohósítási módszer életbeléptetése járulék gyanánt igen olcsón nyerhető vegytani termények gyártását, u. m. angol kénasav, füstölő kénasav, vas vitriol, keszes, kénasavas nátron, és egy ritka fém a nyers-tellur sat. gyártását biztosítja, mely termények egyszersmind új termelési ágakat, új faértekesítést és új adóforgyakat teremtenek.

Mindezek után, ha az erdélyi arany-kerület termelő képességét fentartani és emelni, és ha annak adózási képességét kihasználni akarjuk, mulhatanul kívánatos:

- 1-ör bányászati célokra a faárak mérséklése.
- 2-or a bányauzembhez szükségelt erdők elkülönítése, s a bányagazgatóság alá helyezése.
- 3-or az új kohósítási eljárás haladéktalan való életbe léptetése, és
- 4 er a cseréti kohómű beszüntetése és üzemi készleteinek feldolgozása.

Hauch Antal,
m. k. vegyelemzői hiv. főnök.

BELFÖLD.

Csik-Somlyó, decz. elején, 1874.

A csik-somlyói rom. kath. gymn. tanártestület átérezvén szellemi életünk csaknem örökös egyhanguságának szibbasztó és káros hatását, közelebből egy jótékony célul, mérsékelt díjjal összekötött igen érdekes akadémiai estélyt rendezett.

Ugyanis, a gymn. tanuló ifjuság f. hó 25-én Sz. Katalin, mint az intézet védszentjének ünnepét ülvén, nevezett tanártestület az ünnepély fényét is emelendő, azt érdekes felolvasás, szavalatok, ének, színelőadás és végül táncmulatsággal kötötte össze, melyben 50 kr belépti díjjal mindenki részt vehetett.

Emelte az ünnep érdekességét ama valóban nem csekély fontosságu körülmény is, melynél fogva nemzetünk kivándorlásának ezerötszázados évfordulója ép ezen időre esvén, ez szintén felvétellett a programmba.

Ez estélyre csaknem egész Csik értelmisége megjelent, kik méltányolva a tanári testület és tanuló ifjuság nemes buzgalmit s a cél fontosságát, egy a gymnasium szomszédságában még korábban épült, de már megrongált uszodának restaurálását, — soken felülfizetéssel is járultak a cél valóításához.

Az elég élénkség és lelkesültséggel keresztül vitt programm következő volt: 1. Szózat. Énekl az ifjusági énekkar. 2. Visszapillantása székelv nemzet másféle zredes multjára. Irta s felolvasta Imecs F. Jákó igazgató. 3. Az 1694-ki tatárjárás. Költemény Puskás József VII. oszt. tanuló, szavalja szerző. 4. Vigdakra fel. Énekl az ifjusági énekkar.

5. A hűség próbája. Vigjáték egy felvonásban. 6. Zengjen a dal. Énekl az ifj. énekkar. 7. Öseink műveltsége. Irta és szavalja Raffain Jakab VIII. oszt. tanuló. 8. Honvagy mazurka. Énekl az if. énekkar. 9. Alkalmi költemény. Irta és szavalja Imecs János VIII. oszt. tanuló. 10. Hymnus. Énekl az if. énekkar. 11. Táncmulatság.

Különösen kiemelendő az igazgató által ez alkalommal megkezdett, nemzeti életünket ismertető történelmi felolvasás, mely valóban méltán keltett általános figyelmet, s melynek egy más alkalommal ígért befejezését ohajtvá várjuk.

Hogy a programm többi darabja is valóban sikerült, mutatta a hallgatóság folytonos derült hangulata.

Összes bevétel lettve a szükséges kiadásokat: 56 frt 58 kr. o. é.

Ehez felülfizetésekkel járultak: t. Tankó Ferencz árvaszeik elnök ur 5 frt, mélt. Erános Jere-miás kanonok esperes ur 50 kr, Szöcs Imre, Bodó Alajos plébánus urak 50—50 kr, mélt Mikó Bálint ur 50 kr. dr. Molnár József ur 1 frt, főt. Konez István pléb. ur 50 kr, mélt. Sándor László őrnagy ur 50 kr. főt. P. Simon Jukundian tart. főnök ur 50 kr, mélt. Keresztés Márton esp. ur 50 kr, mélt. Endes József ur 50 kr, mélt. Ludes Kálmán ur 50 kr, mélt. Puskás Ferencz alispán ur 50 kr, tek. Weinberger Lajos ur 50 kr, Egy valaki 20 kr, tek. Madár Imre főjegyző ur 1 frt, t. Kohn Ilyés ur 50 kr, nt. Butak Áron pléb. ur 1 frt, mélt. Nagy Lajos kanonok-esperes ur 1 frt.

Mely kegyes adományaiért a nemes keblű adakozóknak az intézet legforróbb háláját tolmácsolván, közlésem ama forró ohajommal zárom be: hogy az isteni gondviselés ez egészen magára utalt intézetnek minél több ily derék pártfogókat adjon.

L . . . i.

Gondnoki beigtatás Szamosnjvart.

A szamosujvári őrmény kath. algymnasium — mely fenállása óta (1861) czélját, az igazat, szépet és jót városunkban és vidékén terjesztetni, a legbuzafiasabb szellemben törekszik elérni — értekezleti termében „november hava harmadik hetében“ a tanári kar egy igen örvendetes és gymnasialis tanügyünknek még nagyobb lendületet adni ígérkező jelenségnek volt tanuja; ugyanis f. év nov. 19-én tartott „általános tanári értekezleten“ ígattatott városunk közkedveségű polgármagya tks. Placintár Dávid ur világi gondnoki tisztébe. Ezen ünnepélyes beigtatás középtanodánk életében maradandó emlékü lesz: . . . az ünnepeltet, a tanári kar nevében ft. Lukács Kristóf ur gymnasiumi igazgató üdvözölte meleg szavakban, mely szavak a szerencses választás felett — mintán kinevezettkén a világi gondnokság követelte tulajdonságok összpontosulva fellelhetők — a tanárok részéről érzett örömnnek adtak érhető, hangos kifejezést.

„Milyen a jó nap, olyan a fogadj Isten!“ tartja a magyar közmondás és igazán! mert alig rebent le a szónok ajkairól az utolsó üdvözlő szó, azonnal sietett ünnepelt is talpraesett méltó válszával magát a tanári kar szives barátságába ajánlani.

És most engedje meg a tekintetes szerkesztő ur, hogy ezen tárgyról szóló jegyzőkönyvi kivonatot becses lapja — mely fenállása óta a közoktatásügynek oly jelentékeny szolgálatot tett — hasábjain tegyem közzé.

„Az erdélyi rom. kath. méltóságos igazgatótanács, miután az a középtanodai ifjuság nevelése és oktatása egyik előmozdító eszközének tartja az ezelőtt itt ott létezett világi gondnokságok visszaállítását, életbeléptetését, 754. t. 424 — 1874. sz. a. kelt átiratában a szamosujvári őrm. kath. gymnasi-umhoz világi gondnoknak Placintár Dávid városi polgármagyot nevezte ki azon reményben, hogy benne feltalálja a férfit, ki a tanodai oktatás helyes vezetése és a tanuló ifjuságának az egyház szellema szerint eszközözendő nevelésében segédkezet nyújtani, szóval tanodánk felvirágoztatásán közreműködni fog.“

„A tanári kar ezen kinevezést örvendetes tudomásul vette annál is inkább, mert a kinevezett gondnok urban azon férfit tiszteli, ki eddig is meleg érdeklődéssel viseltetett iskolánk iránt és tanügyszere-tete s rokonszenvének több alkalommal fényes jelét adta . . . ezután pedig, iskolánk iránt eddig tanusi-tott, rokonszenvének nemcsak megtartandja, hanem a város képviselői ülésekben — meg vagyunk győződ-ve — minden kínálkozó, kedvező alkalmat fel fog használni, hogy határozott akarataának, érvdus szavainak, támogatva a minden szép és jóért lelkesülő tisztársai és a derék, áldozatkész képviselőt által, érvényt szerezzen . . . és így gymnasiumunk szellemi, különösen és főleg anyagi javán, mely utóbbi előbbi-nek sok tekintetben alapja, segíteni fog.

Egy tanügyi képviselő.

Külföldi heti szemle.

A lefolyt mult hét külpolitikái élete elég változatos volt. A francia nemzetgyűlés hétfőn, november 30-án ült össze, másnap megválasztá elnökét s alelnökeit s csakhamar megkezdé a rendes munkát. Mac-Mahon tábornagy rég várt üzenete decz. 3-án lón fölolvassa. Az üzenet erőlyesen hangsúlyozza a septennatus fentartását s törvényes szervezésének szükségét s biztosítja a nemzetet, hogy a rend és a béke ügyei kellő védelemben fognak részesülni. Az üzenet elég megnyugtató hatást tön s befolyása alatt a bal-közép azon határozatot hozta, hogy alkotmányozó kérdések ügyében lemond a kezdeményezésről s be-várja a kormány előterjesztéseit. Idő közben a ház a felsőbb oktatás szervezetre vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalta.

A német birodalmi gyűlés egész héten roppant érdekű és rendkívül zajos viták színhelye volt. Nov. 30-án a ház az elszász-lothringiai budgetet tárgyalta, mely alkalommal a tartomány képviselőinek támadásaira Bismarck herceg erőteljes beszéddel válaszolt. Csütörtökön Bismarck herceg a birodalmi cancellaria szervezéséről mondá el nézeteit. Pénteken a parlamentben egy nyilatkozatot olvastak föl, mely szerint a császári kormány a budget azon tételeit, melyek a pápai nagyköveti állomás szükségletére vonatkoznak, visszavonja. Azután a külügyi politika fölött igen heves vita fejlődött ki. — Szombaton a külügyi budget tárgyalatván, Windhorst szöba hozta a római követség ügyét. Bismarck herceg ismét hosszasan beszélt. Kiemelte, hogy a birodalmi kormány elismeri a pápát a kath. egyház fejének. Ebből azonban nem következik, hogy nála külön követet kell tartani.

Van e czélra Rómában diplomatája a kormánynak: most nincs remény, hogy a diplomatikai viszony a curiával ujra fölvehető, mint szónok még másfél év előtt hitte: Mig a cath. egyház feje mostani állásában marad s a papságot a törvények figyelembe nem vételére igazolja olyan államokban, ahol katolikusok élnek, addig Németország diplomatiai érintkezés a pápával fölösleges. A kormány nem provokálta a mostani küzdelmet; már 1870-ben tervezték s a francia háboru előmozdította azt. Hogy Róma a francziák diadalát várta, az kétség-telen. „Ezt bizonyíthatom — mondá Bismarck s reménylem, hogy ez ügyben ugy találkozom az urakkal a porosz országgyűlésen.“

A spanyol esatatról decz. 5-én azt sürgönyözik, hogy Loma tábornok tíz ezer emberrel hajón Guipuzcoába ment, hol egy hadtest Irun és Verra közt áll. Ugylátszik, hogy ezzel megindultak a nagyobb mérvű hadműveletek.

A szerb Marinovics-kormány pénteken megbukott. A táviratok szerint a felirati vitában csak három szónyi többséget nyert a minnek következtében beadta lemondását. A fejedelem Zumics, volt belügy-minisztert bízta meg az új kormány alakításával. Zumics a szabadelvű párthoz tartozik s mérsékelt külpolitikát követ. A sknpesina az új kormány megalkulásáig elnapolta magát. Az orosz kormány szétküldé a meghívókat a brüsseli conferentiának Pétervárott leendő folytatásához.

Folytatása a mellékleten.

Hirdetmény.

A kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság által ezennel közírt tétetik, miképp Décs városában, elhasználandó must, bor- és hus után járuló fogyasztási adó szedésének joga folyó év december havá 21-én délelőtt 9 órakor, a décsi m. k. pénzügyi biztosság irodájában megtartandó árverezés útján haszonbérbe adandó.

Kikiáltási ár:

a) must és bor fogyasztásra nézt

800 ft.

b) husra nézt

2000 ft.

Az árverezést megelőző napig, az az folyó év december 20-ig bezárólag írásbeli, kellőleg felszerelt, a kikiáltási ár 10% mint bantpénzzel ellátott ajánlatok is elfogadhatók, melyek a décsi m. k. pénzügyi biztosság részére a kikiáltott időben benyújtandók. Az árverezés és haszonbér további feltételek ezen kir. pénzügyigazgatóság, valamint az alattas pénzügyi biztosságoknál a szokott hivatalos órák alatt betekintheők.

Kolozsvárt, 1874. december 3-kán.

A m. k. pénzügyigazgatóságtól.

Hirdetmény.

A kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóság részéről ezennel közírt tétetik, hogy a Kolozsvár városa területén elfogyasztandó bor, must és hus fogyasztási adónak az árszabályzat I. s. o. szerinti beszedési jogának az 1875-ik esetleg 1876 és 1877-ik évekre is haszonbérbe adása céljából folyó év december 17-ik napján délelőtt 9 órakor a nevezett pénzügyigazgatóság hivatali helyiségében nyilvános árverés fog megtartatni. A kikiáltási árak a következőkben állapítottak meg és pedig egy évre:

a must és borra nézve 12,625 ft 20 kr.
a husra nézve 30,974 ft 80 kr.

Összesen 43,600 ft.

Írásbeli, a kikiáltási árak 10 %-át felérő bantpénzzel, avagy ezen összegnek valamelyik állami adóhivatalnál történt letéteményezését bizonyító nyugtával ellátott ajánlatok a nevezett pénzügyigazgatóság elnökségéhez lesznek az árverezést megelőző nap estvéli 6 óráig betérjesztendők. A többi árverezési feltételek pedig ezen igazgatóság, valamint a kolozsvári pénzügyi biztosság irodájában a szokott hivatalos órákban betekintheők.

Kolozsvárt, 1874. december 4-én.

Hirdetmény.

Az 1875 évi m. ujjár—m-portusi só-szállítás tárgyában folyó év és hó 2-kán tartott árlejtés elfogadható eredményre nem vezetett, ennek következtében az idézett szállítás és a sónak a rendeltetési helyén a kamarákba hordásának és maglálásának biztosítása céljából f. é. december-hó 28-dikára új árlejtés birtettetik.

A pályázati és szerződési feltételek a m. ujjári és m-portusi kir. só-hivatalosnál, valamint az alóli banyaigazgatóságnál betekintheők.

Megjegyzendő, hogy a vasúti díjakat M. Ujjárról M-Portusra a kinstár közvetlen az illető vaspályának térítendő meg és hogy az ajánlatban határozottan ki teendő, az igénybe vett sópadás, mivel ez szintén a pályázat tárgyát képezi, oly ajánlatoknál, melyekben apadásról említés nincsen, feltételeztetik, hogy az igénybe nem vétetik.

Pályázni kívánók felhívtnak, hogy a pályázati feltételekben előírt bantpénzzel ellátott, írásbeli lepecsételt és a szabályszerű belyeggel ellátott ajánlatot 1874 évi december-hó 28 kán déli 12 óráig ezen banyaigazgatóság elnökségénél nyújtsák be.

Az ajánlat a só-szállítási pályázathoz.

Kolozsvárt, 1874. november-hó 30-kán.

A m. k. banyaigazgatóságtól.

Nem hivatalos.

VICTORIA

biztosító társaság Kolozsvártt.

FELHÍVÁS

takarmány és gabona készletek

tűz-elleni biztosítására.

A naponkén t. i. jessztő mérvben előforduló tűzkárok, melyek gyakran egész községeket hamvasztanak el, alkalmat nyújtanak most különösen az aratás idején és multával, a t. gazda-közönség figyelmét a „Victoriára” irányozni, mely tűzkár ellen biztosítást nyújt mindennemű takarmány neműekre, szalmás és szemes gabonákra, ugy fedél alatt, mint szabadban (ez utóbbiaknál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjed, mihelyt annak hová rakása előre bejelentett.) továbbá: Csépgépekre helyt, vagy úton, gazdasági és lak épületekre, marhákra kint és bent, gyárookra, készletekre, gazdasági eszközökre stb.

A biztosítás érvénye kiterjed ugy a magán, a biztosított tárgyon kiltott, mint szomszédától átharapozott tűz általi károsodásra; végre a villámcsapás által előidézett tűz-esetre is.

A mentés, vagy kihurezkodás által idézett károk szintén meg térítetnek. (270) (19—*)

A díjak a lehető olcsóra szabvák, s nagyobb biztosító feleknél külön kedvezmények is nyújtnak.

Az előforduló károk köztudomás szerint azonnal rendeztetnek és fizetnek.

A „VICTORIA” évek óta Erdélyben a legiőbb kárt fizeti, s ily czimen már eddig is több mint

négy millió

forintot juttatott vissza a közönség kezébe.

A szükséges nyomtatványok, feltételek, díjtáblák stb. betekintheők a vidéki ügynökségeknél, ugy helyben a központon is.

Kolozsvárt, 1874 nyarán

„VICTORIA” biztosító társaság
vezérigynöksége.

A. Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszterium által az alattas m. kir. dohánygyárak számára 1875. évben szükségelt gyárüzleti kellékek, ugymint: mindennemű nyomtatatlan papírok, szalagok, sodronyszegek, repeze és csontolaj, fekete spanyol és sárga viasz, asztalos enyv, különemű vegyszerek stb. szállítására ezennel versenytárgyalás birtettetik, melyhez írásbeli és a lefeszett 10% bantpénzről szóló pénztári nyugtával felszerelt, 50 kr. belyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok, az illető mintákkal együtt a budapesti ferencvárosi kir. dohánygyári igazgatóságnál legkésőbb 1874 évi december-hó 16-kán déli 12 óráig benyújtandók.

A szállítandó mennyiségek és szállítási helyek a szerződési feltételekkel együtt, minden m. kir. dohánygyári igazgatóságnál, dohánybeváltó hivatalnál és beváltó felügyelőségénél, valamint a cs. kir. dohányjövődék vezér-igazgatóságának bécsi gazdasági hivatalánál és valamennyi osztrák cs. kir. dohánygyár és beváltó hivatalnál megtekintheők.

Budapest, 1874. november 19-kén.

A m. kir. pénzügyminiszteriumtól.

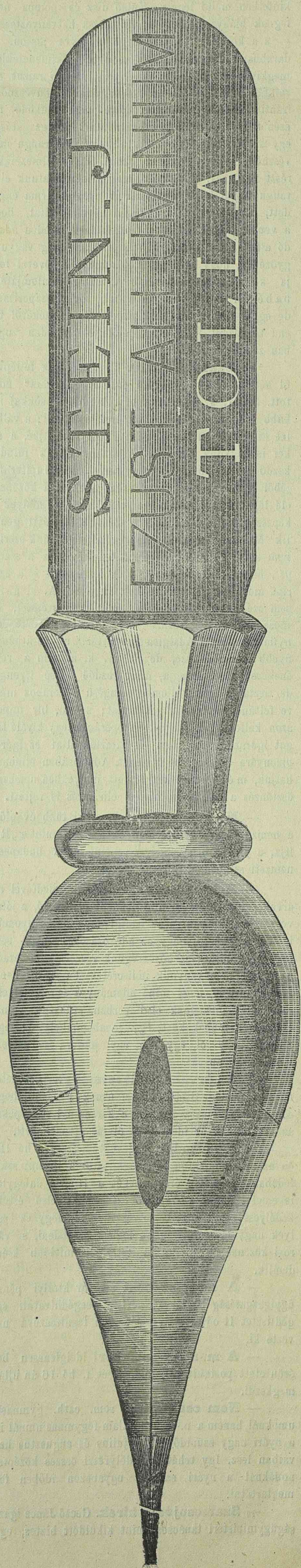
(Utányomat nem díjaztatik.)

Stein János papírkereskedése nagyban és kicsinyben

(7—10)

Kolozsvárt főter 2-dik szám

(431)

1 doboz 144 darab hegyes, közép vagy tompa 1 frt 20 kr.

Nass József

újon nyitott

27 kr.

kézmű- és divatárú-raktárában,
Bécs, II., Taborstrasse 4.a „Bárany” szállodában,
a valódiság és legjobb minőség iránti kezeséggel

gyapjú ruházatok, legújabb minőségű, a m. lustre, koczkás skót-, diagonál-zsövek min den színben, különösen kedvelt északi szék szövek.

Továbbá megválasztott percaill, bél- és ruha-barchent, zsinor- és flanel barchent, mindentéle rumburgi, hollandi, czerm és bürvácsan, creton, bútor- czicz a legzebebi mustrákban, ágynemű, sinvat, lendamaszt-törközők, asztalkendők, csipke és mousselin függönyök.

Cachemir- és selyem kravátlík, fehér és színes harisnyák gyermekek és felnőttek számára, nyári és téli flanel fuszéklík, len és batist zsebkendők, fehér és színes szőlel, nyári és téli kényűk.

Végre legjobban berendezett selyem, fa-ille- és noblesse-szalag raktár, legújabb színekben (különösen kiemelendők a nehéz, széles csokrokknak való failleszalagok minden színben, 1 1/2, rőfe 27 kronj), selyem-bárony szalagok, csipkék, leplek u. m. krep, illusion, gazir, továbbá virágok, hajakasztó fésűk a szaz meg százele egyéb czikkek.

mind első minőségű

csak 27 kr.

egységi árban.

Megrendelések utánvét vagy postai utalvány mellett pontosan és lelkiismeretesen eszközöl- tetnek. Mustrák és áru-lajstromok ingyen és bérmentesen.

NASS JÓZSEF,

Bécs, II., Taborstrasse 4 sz. a.

„PURITAS.”

Haj-ifjító-tej.

A „Puritas” nem hajfesték, hanem tejnemű folyadék, mely majdnem azon csodálatos hatással bír, hogy ősz hajakat meg- ifjít, az-az lassanként, még pedig legkésőbb tizenegyre nap alatt ama szint visszaadja, melylyel eredetileg bírt.

A „Puritas” nem tartalmaz festék- anyagot. A haj tetzését színt vízzel mosat- hatik, lehet fehérelt átvont vánkusan aludni és gőzfürdőt használni, a festéknek nyoma sem vehető észre, mert a

„PURITAS” nem fest, hanem ifjít.

A használat

a világon a legegyszerűbb. A tejből a kézre öntetik, s addig dörzsöltetik vele a haj, míg kellően meg van nedvesítve, s ez mind- nappal egyszer ismételtetik. Ebből áll az egész. Ha a haj ismét visszanyerte eredeti természetes színét, mi rendszeren tiz-tizenkét nap mulva történik, további fenntartására elegendő a tejnek hetenkint 2—3-szor való használata, s ugy bajusz-, pofa- és telezka- kál, valamint a leghegszabb női haj is meg- ifjítattnak.

Egy üveg „Puritas” ára 2 frt. (pos- tai széküldésnél 20 kr. több) a készpén- zel, vagy utánvétel kapható Franz O. és társánál Bécs, Mariahilf- strasse 38. szám.

Raktárak:

Fogaras: J. P. Hermann gyógyszerész.

N. Szeben: Gürtler Károly.

Kolozsvárt: Valentini gyógyszerész Redoute soron.

Ségesvárt: J. B. Teutsch.

Pénz kölcsön

2000-től 8000-frtig

illő kamat és biztosíték mellett azonnal kieszközölhető, ügyvéd Duha Jánosnál Szamosújvárt.

BETTELHEIM J.

francz. chinaezüst

készítmények

utolsó maradeka,

BÉCS,

Franziskanerplatz 8 sz.,

az üzlet felhagyása miatt végeladódik, tehát következő ármérséklet lón megálapítva

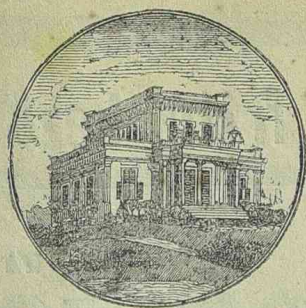
1 levesmerő kanál	3 frt 80	2 frt 2
1 zöldséges	3 frt 50	1 frt 5
1 tejszínmerő	3 frt	— ft 8
1 vajcsésze	6 frt	2 frt
1 csukorfogó	3 frt	1 frt
1 sótartó, (Chinaezüst és üveg)	1 frt 50	— ft 7

1 tojásphár (belső aranyzott)	2 frt 50	1 frt
1 tuczet palló	9 frt	2 frt 5
1/2 kávés kanál	3 frt 75	1 frt 2
1/2 ugyanaz aranyozva	4 frt	1 frt 5
1/2 kés	9 frt	2 frt 7
1/2 villa	9 frt	2 frt 7
1/2 kanál	9 frt	2 frt 7
1 theaszűrő	1 frt	— ft 3

Vidékre utánvét mellett pontosan és lelkiismeretesen. Gyertyatartók, gerandolok, asztalkendők, csipkék, eczet-olaj-tartók, csukorhírtők, tálcák, thea edények, fogvájó-tartók sat. sat. ha sonlag ily bámulatos olcsó árban.

Árjegyzékek kívánatra ingyen. Jegyzés. A raktáron levő czikkek min ujak s pompás kiállításban kaphatók és ily bevásárlási alkalom tán soha sem fog többé nyílni.

STEIN

JÁNOS

erd. muzeum egyleti könyvárus újabb és legújabb kiadványai,
melyek ugy saját könyvkereskedésében Kolozsvárt, valamint minden
hazai hiteles könyvárusnál kaphatók:

Gil Blas de Santillane. Irta Lesage. Francziából fordította Benedek Lajos. Képes kiadás négy kötetben. Diszes színnyomatu borítékba fűzve 5 ft — kr.

Elmét, szívet Istenhez emelő reggeli és esteli fohások.
Witschel után. Fordította P. Szakácsi Vitus. Második újonnan átnézett kiadás. Vászonnétkésben tokkal 2 ft — kr.
Bőrkötésben, aranymetszéssel 2 ft 80 kr.
Franczia bőrkötésben, kapocsal, aranymetszéssel 4 ft — kr.

Néhai Vadas József kolozsvári első pap és nyugalm. esperes egyházi beszédei. Kiadták: Nagy Péter erd. ev. ref. püspök, Szász Gerő és Szász Domokos ev. ref. papok. Első füzet 1 ft 20 kr.

Társalgó terem. Beszélykék 3 — 10 éves gyermekek számára. Fröbel Frigyes rendszere szellemében családi, gyermekerti, óvodai- s népis-kolai használatra. Irta Szabó Endre. Diszes színnyomatu kemény kötetben — ft 80 kr.

Az egész és törtszámokkal való számítás kézi könyve.
Iskolai és magánhasználatra. Irta Mentovich Ferencz. — ft 80 kr.

Község, megye, állam. Falusi levelek. 1 ft — kr.

Laelius. Hogy kell és hogy nem kell magyarázni az iskolában a latin autorokat? Irta Brassai Sámuel. — ft 50 kr.

Két erkély szobácska. Regény. Két kötetben. Irta Fligaré Carlén Emilia. Fordította Julia. 2 ft — kr.

Kedvencz képes könyv. Sok gyönyörűen színezett képekkel a kicsi-nyek mulattatására. Diszes kemény borítékban csak — ft 50 kr.

Imakönyv templomi használatra. Irta Albert János, tordai unitárius lelkész és tanár. Fűzve 1 ft 80 kr.
Félvászon kötésben 2 ft 10 kr.

Szerelmi pikáneriák a francia udvari életből.
Oettinger után közli Balázs Frigyes. Diszes színnyomatu borítékba fűzve 1 ft 20 kr.
Kemény kötésben 1 ft 40 kr.

A tűzhely tücske. Elbeszélés. Irta Boz (Dickens) K. Fordította Julia. — ft 80 kr.

Rajzminták. Fröbel Frigyes rendszere szellemében összeállíták: Szabó Endre és Tóth Tamás. Ára magyarázó szöveggel együtt csinos tokban 1 ft — kr.
Ezen minták használatához vonalzott táblák és papírok kaphatók: Stein János írószér és rajzszköz kereskedésében.

Egyházi szent beszédek, melyeket különféle alkalomra irt és mondott Péterfi Sándor, hévízi ref. pap. Új folyam. Hatodik füzet. 1 ft — kr.
Az eddig megjelent füzetek külön-külön is megszerezhetők.

Képes verses könyv, kis gyermekek mulattatására. Készíté Pánczél Ferencz. 56 gyönyörű színes képpel. Diszes könyomatu borítékba kötve 1 ft — kr.

Téli estvékre. Jeles külföldi írók beszélyeiből. Fordította Julia. Két kötet 2 ft — kr.

Kukliné prédikációi. Néhai megboldogult Kukli Jónás hátrahagyott irataiból, összeszedte unokaöccse Kukli Jeremiás. Második kiadás. Diszes színes borítékba fűzve 1 ft 20 kr.
Színes kemény kötésben 1 ft 40 kr.

Riadó. Költemények az 1848—49-dik magyar szabadságharcz idejéből. Szerkesztette Léczfalvi B. László. 8-rét. Második kiadás; színnyomatu borítékban 1 ft — kr.
Kemény kötetben 1 ft 20 kr.
Vörös angolvászonkötésben aranymetszéssel 1 ft 80 kr.

Szabadság lantja. Költemények az 1848—49-ki függetlenségi harc idejéből. Szerkesztette Léczfalvi B. László. Második kiadás. Diszes színnyomatu borítékban fűzve 1 ft — kr.
Kemény kötésben 1 ft 20 kr.
Vörös angolvászonkötésben aranymetszéssel 1 ft 80 kr.

A kandaló előtt. Elbeszélő költemények mindkét nemű serdült ifjak számára írta, átdolgozta, fordította Szász Béla. Egy színes czimkép és négy kőmetszettel díszített kemény kötésben, finom papírra 1 ft 60 kr.

Channing Ellery Vilmos válogatott művei. Angolból fordítják és kiadják az unitárius tanárok. V kötet: Társadalmi és vallásos tárgyuak. 1 ft 20 kr.

Szerelmi levelező, vagy is irányadó, miképpen kell mindennemű szerelmi: u. m. szerelmi viszonyt kezdő, szerelmi viszony alatti, újévi, születés- és névnapi, szemrehányó, értesítő s nőül kéro leveleket szerkeszteni. A szerelmek használatára szerkesztették többen. Második bővített kiadás. Színnyomatu borítékba fűzve — ft 60 k.
Diszes kemény borítékba kötve — ft 80 k.

Képek az állatországból, jó gyermekek számára. 16 színezett képpel. színes borítékban — ft 40 k.

Magyar-német képes abécé. 24 színezett képpel és a magyar- és német abécé ismertetésével. Diszes kemény kötésben — ft 60 k.

Faublas lovag kalandjai. Louvet de Couvray eredeti francia műve után. Gyönyörű színnyomatu borítékba fűzve 1 ft 80 k.

A vallásos eszmék története. Főiskolai tanulók és művelt olvasók számára dolgozta Szász Domokos ev. ref. pap. Első füzet — ft 80 k.
Második füzet — ft 90 k.

Legújabbban megjelentek és

STEIN JÁNOS

erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Emlékeim. Jókai Mórtól.

Két kötet. Ára 4 ft.

A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A. német műve. Első és második füzet; füzetenkint 50 kr.

E közérdekű vállalatra, mely egyelőre 20 füzetre van tervezve és melyből havonként egy füzet fog megjelenni, annyival inkább is felhívjuk a közönség különös figyelmét, miután e munkát belérdemen kívül a csinos kiállítás és olcsó ár is ajánlja.

A művészet, vallás és a természet Olaszországban.

Irta Castelar Emil. A szerző arcképével. Ára 1 ft 50 kr.

Europa összehasonlító földleírása.

Visontay János által. I. kötet. Ára 2 ft 80 kr.

BUDAPESTI SZEMLE,

a m. t. akadémia megbízásából. Szerkeszti Gyulai Pál.

12-dik szám. 1874 november — december. Ára 2 ft.

A nemzetgazdaságtani eszmék újabb fejlődése.

Irta dr. Weisz Béla. Ára 70 kr.

Önálló vámterület és védvám.

Nemzetgazdasági tanulmány. Irta Szmrecsányi A. Ára 80 kr.

CIGARETTE.

Regény. Két kötetben. Irta Ouida. Ára a két kötetnek 4 ft.

Egy sziv története.

Regény. Két kötetben. Irta Castelar Emil. Ára a két kötetnek 2 ft.

KARÁCSONYI, ÚJÉVI és más ünnepi ajándéknak különösen alkalmas

a legújabbban megjelent és Stein János erd. muzeum egyl. könyvkereskedésében folyvást kapható:

PETŐFI SÁNDOR költeményei

hiteles kéziratok alapján, megigazitott és hazai művészek rajzaival díszített

első teljes kiadása.

Nagy 4-rét, diszesen aranyozott angolvászon kötésben, csinos tokkal együtt.

Ára 16 ft.

STEIN JÁNOS

erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében

Kolozsvárt a

következő 1875. évre szóló naptárak kaphatók:

Közhasznu erdélyi képes naptár.

A vásárok pontos kijavításával. Ára fűzve 26 kr.

Irodai fali naptár.

Ára 30 kr.

Ugyan csak

Legújabbban megjelentek és Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A. német műve után.

I. és II-ik füzet. Füzetenkint 50 k.

E közérdekű vállalatra, mely egyelőre 20 füzetre van tervezve havonként egy füzet fog megjelenni, annyival inkább is felhívjuk a közönség különös figyelmét, miután e munkát belérdemen kívül a csinos kiállítás és olcsó ár is ajánlja.

A magy. váltó- és kereskedelem törvénye.

A váltói végrehajtásokra vonatkozó kiadott eljárási szabályok, ugy a váltó bíróságok illetősége és a váltóhamisítás esetében követendő eljárásra néz foglalt módosításokkal stb. stb. ellát egybeilleszté Szeniczey Gusztá 6-dik ujra átdolgozott kiadás. Ára 2 forint.

Middlemarch.

Tanulmány a vidéki életből. Irta Eliot György.

Az angol eredetiből fordítva. I kötet. Ára 2 ft.

Alammermoori menyasszony

Irta Scott Walter.

Angolból fordítva. Ára 2 ft.